

STANDARDY CNBOP-PIB

OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

WYDANIE
2

Zasady grupowania opraw oświetleniowych
do oświetlenia awaryjnego na potrzeby
dopuszczenia do użytkowania

CNBOP-PIB-0018:2022

CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ
im. Józefa Tuliszковского
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Standard CNBOP-PIB-0018:2022 wyd. 2

Dokument opracował:

mgr inż. Piotr Trzewik

Recenzenci:

mgr inż. Marcin Ochenkowski

mgr inż. Marcin Wawerek

Przygotowanie do wydania:

Anna Golińska

Projekt okładki: Julia Pinkiewicz

Projekt graficzny zawartości: Robert Śliwiński

Grafiki na okładce: made by Freepik.com

© Copyright by Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpóżarowej

im. Józefa Tuliszковского

Państwowy Instytut Badawczy

© Każda część niniejszego standardu może być przedrukowywana lub kopiowana jakąkolwiek techniką bez pisemnej zgody Dyrektora Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpóżarowej – Państwowego Instytutu Badawczego

Wydawca:

Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpóżarowej

im. Józefa Tuliszковского

Państwowy Instytut Badawczy

05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213

tel. (22) 76 93 200, 300; fax: (22) 76 93 356

www.cnbop.pl

e-mail: cnbop@cnbop.pl

Wydanie II, sierpień 2022, Józefów

SPIS TREŚCI

1. SŁOWO WSTĘPNE.....	4
2. PRZEPISY DOTYCZĄCE ŚWIADECTW DOPUSZCZENIA.....	5
3. PODZIAŁ OŚWIETLENIA AWARYJNEGO	5
4. GRUPOWANIE OPRAW OŚWIETLENIA AWARYJNEGO W TYPOSZEREG W RAMACH PROCESU DOPUSZCZENIA	6
5. PODSUMOWANIE.....	7
6. LITERATURA.....	8

1. SŁOWO WSTĘPNE

Niniejszy dokument określa zasady grupowania opraw oświetleniowych do oświetlenia awaryjnego w ramach procesów dopuszczenia wyrobów do użytkowania. W procesach tych do badań laboratoryjnych wybiera się próbkę, która musi być reprezentatywna dla danej grupy opraw awaryjnych stanowiącej przedmiot procesu dopuszczenia. Aby możliwe było wybranie reprezentatywnej próbki do badań, oprawy wymienione na świadectwie dopuszczenia powinny posiadać zbliżoną konstrukcję i parametry techniczne. Dlatego podczas łączenia opraw w grupy w procesach dopuszczenia konieczne jest stosowanie opisanych w tym dokumencie zasad grupowania.

Mamy nadzieję, że zasady łączenia opraw awaryjnych w typoszeregi będą pomocne i przyczynią się do rozwiania wszelkich wątpliwości w zakresie klasyfikacji tych wyrobów oraz skutecznego upowszechnienia zasad grupowania opraw, a tym samym lepszej współpracy z naszymi wnioskodawcami w ramach prowadzonych procesów dopuszczenia tych wyrobów.

W nowym wydaniu standardu zaktualizowano normy prawne dotyczące wydawania świadectw dopuszczenia do użytkowania dla opraw oświetleniowych do oświetlenia awaryjnego. W obszarze zasad grupowania opraw uszczegółowiono reguły co do podziału opraw ze względu na konstrukcję oraz klasę przed porażeniem prądem elektrycznym, a także stopień ochrony obudowy. W klasyfikacji dotyczącej zastosowanego źródła światła dopisano nowy typ: OLED.

2. PRZEPISY DOTYCZĄCE ŚWIADECTW DOPUSZCZENIA

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2021 r. poz. 869, zm. Dz.U. 2021 r. poz. 2490) wyroby służące zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, wprowadzane do użytkowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej oraz wykorzystywane przez te jednostki do alarmowania o pożarze lub innym zagrożeniu oraz do prowadzenia działań ratowniczych, a także wyroby stanowiące podręczny sprzęt gaśniczy, mogą być stosowane wyłącznie po uprzednim uzyskaniu dopuszczenia do użytkowania. Na podstawie przywołanego upoważnienia ustawowego opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz.U. 2007, Nr 143, poz. 1002), które zostało następnie znowelizowane rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 kwietnia 2010 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz.U. 2010, Nr 85, poz. 553, ze zmianami). W punkcie 13.2 tego rozporządzenia wskazano oprawy oświetleniowe do oświetlenia awaryjnego jako wyroby, które podlegają dopuszczeniu do użytkowania. Oprawą awaryjną, zgodnie z normą PN-EN 60598-2-22:2015 jest każda oprawa przeznaczona do stosowania podczas awarii zasilania urządzeń oświetlenia podstawowego, która może być zasilana centralnie lub posiadać własne zasilanie.

Systemy oświetlenia awaryjnego wykorzystywane są między innymi do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, w szczególności do prowadzenia skutecznej ewakuacji z budynku w sytuacji zagrożenia (pożar, wybuch itp.). Dlatego też oprawy oświetleniowe do oświetlenia awaryjnego wchodzące w skład systemów powinny być urządzeniami niezawodnymi, spełniającymi wymagania dedykowanej normy i posiadającymi stosowne świadectwo dopuszczenia.

3. PODZIAŁ OŚWIETLENIA AWARYJNEGO

Zgodnie z normą PN-EN 60598-2-22:2015 oświetlenie awaryjne to każde oświetlenie użytkowane, gdy zasilanie do oświetlenia podstawowego ulegnie awarii. W jego zakres wchodzi:

- oświetlenie ewakuacyjne: część oświetlenia awaryjnego zapewniająca bezpieczne opuszczenie miejsca przebywania lub umożliwiająca uprzednio podjęcie próby zakończenia potencjalnie niebezpiecznego procesu,

STANDARD CNBOP-PIB-0018:2022

- oświetlenie zapasowe: część oświetlenia awaryjnego umożliwiająca kontynuację normalnych czynności w sposób podstawowo niezmieniony,
- oświetlenie stref wysokiego ryzyka: część oświetlenia awaryjnego zapewniająca bezpieczeństwo osobom biorącym udział w potencjalnie niebezpiecznym procesie lub znajdującym się w potencjalnie niebezpiecznej sytuacji, a także umożliwiającą właściwe zakończenie działań w sposób bezpieczny dla operatora i innych osób przebywających na danym terenie.

4. GRUPOWANIE OPRAW OŚWIETLENIA AWARYJNEGO W TYPOSZEREG W RAMACH PROCESU DOPUSZCZENIA

CNBOP-PIB dokonując grupowania opraw oświetleniowych do oświetlenia awaryjnego w typoszereg (rodzinę) w ramach procesu dopuszczenia, kieruje się wymaganiami normy wyrobu oraz bierze pod uwagę konstrukcję opraw i ich charakterystyczne parametry techniczne, a także zasady wiedzy technicznej i posiadane wieloletnie doświadczenie w zakresie oceny zgodności i grupowania na jej potrzeby wyrobów powszechnie stosowanych w ochronie przeciwpożarowej. Ważnym elementem w postępowaniu polegającym na grupowaniu opraw oświetleniowych do oświetlenia awaryjnego w typoszereg jest formalna możliwość wybrania reprezentatywnej próbki opraw do badań laboratoryjnych.

CNBOP-PIB dokonuje grupowania opraw oświetleniowych do oświetlenia awaryjnego w typoszereg na potrzeby procesu dopuszczenia i wydania dla tego typoszeregu opraw awaryjnych świadectwa dopuszczenia na podstawie:

- załącznika S normy PN-EN 60598-1:2015 Oprawy oświetleniowe Część 1: Wymagania ogólne i badania,
- konstrukcji opraw oświetleniowych do oświetlenia awaryjnego,
- parametrów technicznych opraw oświetleniowych do oświetlenia awaryjnego.

Zgodnie z zapisami załącznika S normy PN-EN 60598-1:2015 za typoszereg (grupę lub rodzinę) opraw oświetleniowych o podobnej konstrukcji należy uważać te, które:

- są wyposażone w lampy (źródło światła) o tych samych właściwościach fizycznych:
 - żarówki łącznie z halogenowymi,
 - świetlówki,
 - lampy wyładowcze,
 - LED.
- mają tę samą klasę ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym,
- mają tę samą klasyfikację IP (stopień ochrony obudowy przed wnikaniem ciał stałych i wody).

Zatem na potrzeby prowadzonych procesów dopuszczenia CNBOP-PIB dzieli oprawy oświetleniowe do oświetlenia awaryjnego przede wszystkim ze względu na:

STANDARD CNBOP-PIB-0018:2022

- konstrukcję opraw (m.in. konstrukcja obudowy, materiał obudowy, konstrukcja źródła światła oraz rozmieszczenie układów elektronicznych i innych podzespołów wewnątrz oprawy),
- zastosowane źródło światła (żarówki, świetlówki, lampy wyładowcze, LED lub OLED),
- klasę ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym (klasa I lub II lub III),
- stopień ochrony przed wnikaniem pyłu, ciał stałych i wilgoci (IP). Oznaczenie składa się z liter IP i dwóch cyfr charakterystycznych: pierwsza oznacza zabezpieczenie przed wnikaniem ciał stałych, a druga zabezpieczenie przed penetracją wody.

UWAGA

CNBOP-PIB dopuszcza umieszczenie na jednym świadectwie dopuszczenia typoszeregu (grup, rodzin) opraw, dla których określono różne klasy ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym – pod warunkiem, że oprawy posiadają identyczną konstrukcję obudowy, a materiał, z którego wykonane są części izolujące i zapewniające ochronę przed porażeniem prądem elektrycznym, jest taki sam dla różnych klas ochrony.

UWAGA

CNBOP-PIB dopuszcza umieszczanie na jednym świadectwie opraw oświetleniowych o różnym stopniu szczelności, jeżeli wynika on wyłącznie z zastosowania lub niezastosowania innego materiału uszczelniającego lub elementów uszczelniających (m.in. takich jak dławice, przepusty lub osłony), które nie wpływają znacząco na konstrukcję obudowy oprawy. Przy czym zamiany te nie mogą powodować zmian pozostałych parametrów świetlnych lub elektrycznych oprawy.

5. PODSUMOWANIE

CNBOP-PIB w ramach procesu dopuszczenia dokonuje klasyfikacji tj. grupowania opraw oświetleniowych do oświetlenia awaryjnego w typoszereg (rodzinę). W ramach tego działania uwzględniane są wymagania techniczne i formalne. Pamiętać należy także, iż bez wątpienia każda grupa opraw oświetleniowych wymaga, indywidualnego rozpatrzenia z zastosowaniem powyżej opisanych zasad. Przypomnieć na końcu należy także o kilku aspektach formalnych, ważnych podczas tej klasyfikacji. –odmiany opraw zakwalifikowane do jednej grupy powinny być zasadniczo zgodne pod względem stosowanych materiałów i technologii. Zaleca się także, aby próbkę do badania typu wybrano we współpracy producenta z jednostką badawczą ponieważ badaniu, poddana jest tylko próbka/-i oprawa/-y reprezentująca/-e najbardziej złożoną kombinację podzespołów pod względem spełnienia wymagań. Tym samym nie ma konieczności przeprowadzania badań dla wszystkich możliwych konfiguracji opraw. Badania prowadzone są bowiem dla właściwie zidentyfikowanej próbki/-ek wyrobu lub grupy wyrobów reprezentatywnej/-ych dla zdefiniowanego typoszeregu (rodziny), właściwie opisanego w złożonej do CNBOP-PIB dokumentacji technicznej wyrobu, jak również w wyniku procesu dopuszczenia na świadectwie dopuszczenia CNBOP-PIB.

STANDARD CNBOP-PIB-0018:2022

Warto jednakże podkreślić, że z uwagi na dużą różnorodność opraw możliwość zakwalifikowania oprawy do grupy / rodziny rozstrzygana jest przez CNBOP-PIB każdorazowo w drodze indywidualnej analizy dokumentacji wyrobów podlegających procesowi dopuszczenia / rozszerzenia dopuszczenia. W sytuacji, gdy w wyniku analizy wykazane zostaną różnice w oprawach uniemożliwiające wydanie dopuszczenia dla grupy wyrobów w ramach jednego procesu, CNBOP-PIB informuje o tym fakcie wnioskodawcę wraz z podaniem powodów, dla których wyroby nie mogą być przedmiotem tego samego procesu dopuszczenia.

Powyżej przyjęte zasady klasyfikacji są wypracowanym kompromisem pomiędzy wymaganiami formalnymi, uwarunkowaniami technicznymi, zasadami wiedzy technicznej i interesem ekonomicznym wnioskodawców.

6. LITERATURA

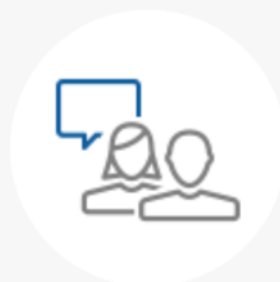
1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2021 r. poz. 869, zm. Dz.U. 2021 r. poz. 2490).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. 2007 Nr 143, poz. 1002; zm.: Dz. U. 2010 r. Nr 85, poz. 553 oraz Dz.U. 2018 r. poz. 984)
3. PN-EN 60598-2-22:2015-01 Oprawy oświetleniowe Część 2-22: Wymagania szczegółowe – Oprawy oświetleniowe do oświetlenia awaryjnego.
4. PN-EN 60598-1:2015-04 Oprawy oświetleniowe Część 1: Wymagania ogólne i badania.

**CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ**
im. Józefa Tuliszковского
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

DANE KONTAKTOWE

ul. Nadwiślańska 213
05-420 Józefów k/Otwocka
tel. +48 22 789 11 11
fax: +48 22 769 33 45
e-mail: cnbop@cnbop.pl

CENTRUM OBSŁUGI KLIENTA CNBOP-PIB

tel. +48 22 789 11 11
fax: +48 22 769 33 45
e-mail: cok@cnbop.pl

www.cnbop.pl